

Seminarium „Dla ochrony Puszczy Białowieskiej”

7 maja 2007 r. w starostwie powiatowym w Hajnówce odbyło się seminarium „Dla ochrony Puszczy Białowieskiej”, zorganizowane przez Podlaski Oddział Pracowni w ramach Projektu „Rozwój Puszczy Białowieskiej poprzez ochronę dziedzictwa przyrodniczego”.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. przedstawiciele lokalnych samorządów, zamiejscowego oddziału Politechniki Białostockiej, członkowie Towarzystwa Przyjaciół Hajnówki, Euroregionu Puszcza Białowieska, Nadleśnictw, lokalnego radia. Celem seminarium było podjęcie debaty między różnymi podmiotami na tematy związane z Puszcą Białowieską – zwłaszcza przedstawienie zagrożeń wynikających z dotychczasowego gospodarowania Puszcą oraz szans dla społeczności tego regionu, będących skutkiem potencjalnej absorpcji środków unijnych.

Fot. Tomasz Tumiel

Seminarium rozpoczął koordynator Projektu – Adam Bohdan, który przedstawił założenia projektu Pracowni oraz niepokojące zjawiska w lasach Puszczy Białowieskiej, stwierdzone w trakcie prowadzonych działań. Zwrócił m.in. uwagę na fakt, iż ochrona przyrody w wykonaniu Lasów Państwowych w rezerwach Puszczy to fikcja, gdyż etat pozyskania drewna w rezerwach jest niemal taki sam, jak w lasach gospodarczych. Kolejnym omówionym zagadnieniem był przykład przejścia granicznego w Puszczy jako inwestycji naruszającej wszystkie rygory dyrektywy siedliskowej, dotyczące realizacji inwestycji na obszarach Natura 2000.

Następne wystąpienie dotyczyło planowanych w ramach projektu działań zachęcających rolników powiatu hajnowskiego do korzystania z programów rolnośrodowiskowych. Paweł Klimuk zaprezentował natomiast możliwości wykorzystania środków z Regionalnego Programu Operacyjnego w dofinansowaniu powiatu hajnowskiego oraz realizacji przedsięwzięć z zakresu turystyki, ochrony przyrody i środowiska. Jak zauważył Klimuk, wdrożenie w życie projektu inicjatywy opracowanej przez skupiający ekspertów zespół, powołany przez Prezydenta RP w celu opracowania ustawy regulującej status dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Puszczy Białowieskiej, stwarza wielkie szanse absorpcji funduszy z UE. Zakłada on bowiem zarezerwowanie z budżetu państwa środków, które mają być wykorzystane jako wkład własny do projektów.

Dr Janusz Korbel (obecnie lider Towarzystwa Ochrony Krajobrazu, członek zespołu powołanego przez Prezydenta RP) mówił o zależnościach między zachowaniem dziedzictwa kulturowego (zwłaszcza architektury) a niepowtarzalną specyfiką i atrakcyjnością turystyczną regionu Puszczy.

Konsultant ds. gospodarki leśnej, Grzegorz Osójca, wygłosił referat „Czynna czy bierna ochrona lasu”. W dużej mierze nawiązywał do przykładu Lasu Bawarskiego, w którym pomimo gradacji kornika drukarza zaniechano kontynuowania tzw. ochrony czynnej, co stało się atrakcją i wpłynęło na zwiększenie ilości osób odwiedzających ten kompleks.

Na koniec wygłoszonych referatów został odczytany list Podsekretarz Stanu, Pani Ewy Junczyk-Ziomeckiej z Kancelarii Prezydenta RP, adresowany do gospodarza seminarium oraz jego uczestników. W swoim liście Pani Podsekretarz wyraziła zadowolenie z podjętej przez różne podmioty dyskusji o przyszłości Puszczy oraz aprobatę dla działań, których intencją jest ochrona tego

kompleksu. Zaznaczyła również, iż Zespół Ekspertów powołany przez Prezydenta RP w celu opracowania ustawy regulującej status dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Puszczy Białowieskiej: „/.../ przygotował pakiet projektów aktów prawnych, wraz z projektem wsparcia finansowego dla regionu na lata 2008-2013. Te propozycje są obecnie konsultowane pod różnymi kątami, m.in. w kontekście zaplecza finansowego, gdyż realizacja postawionych w nich celów wymaga obok wsparcia funduszy unijnych także dotacji państwowej. Po uzyskaniu opinii właściwych organów, Kancelaria Prezydenta RP rozpocznie spotkania z mieszkańcami okolic Puszczy Białowieskiej. Prezydentowi RP Lechowi Kaczyńskiemu, tak jak i z pewnością wszystkim z Państwa, zależy na tym, by projektowane zmiany wychodziły naprzeciw potrzebom regionu i spotkały się z aprobatą jago mieszkańców”.

Jak można się było spodziewać, wystąpienia dotyczące gospodarki leśnej wywołały najwięcej kontrowersji i żywą reakcję przedstawicieli Lasów Państwowych. Twierdzili oni, że argumenty przedstawione w wystąpieniu Adama Bohdana, a także te zamieszczone na stronie internetowej naszego stowarzyszenia, mijają się z prawdą. Rozpoczęła się gorąca dyskusja merytoryczna na temat dzisiejszej funkcji Lasów Państwowych w kontekście ochrony kompleksów leśnych, nie tylko na obszarze Puszczy Białowieskiej. Jednym z argumentów przytaczanych przez leśników na poparcie własnych racji był fakt, iż niektórzy z nich mają ponad trzydziestoletni staż pracy.

Leśnicy podziękowali jednak za zaproszenie i wyrazili zadowolenie z faktu, że Pracownia (dotąd znana im z akcji medialnych i bezpośrednich) podjęła próbę dialogu. Niestety klimat porozumienia nie trwał długo, gdyż nazajutrz Nadleśnictwo Hajnówka dowiedziało się z mediów o skierowaniu przez Pracownię zawiadomienia o możliwości popełnienia wykroczenia w związku z wycięciem dwóch ponadstuletnich klonów na obszarze Puszczy.

Fakt ten leśnicy potraktowali jako rozpoczęcie konfliktu i zagrozili Pracowni procesami za rzekome zniesławienie dobrego imienia Lasów Państwowych. Krótco po seminarium Nadleśnictwo Hajnówka skierowało do Pracowni pismo o treści: „W związku z licznymi opiniami i wypowiedziami przedstawicieli organizacji w środkach medialnych przedstawiających nas w sposób subiektywny, naszym zdaniem niesprawiedliwy, zapraszamy przedstawicieli Pracowni do złożenia nam wizyty. My, jako leśnicy odpowiedzialni za powierzony nam ten niezwykle cenny obiekt przyrodniczy, pragniemy zaprezentować Państwu naszą działalność celem ukazania prawdziwego wizerunku naszej pracy i troski o ten unikatowy kompleks leśny. /.../ sądzimy, że nasze spotkanie przyczyni się do osiągnięcia przez Państwa niezbędnej wiedzy, pozwalającej na pełen obiektywizm i rzetelność w prowadzonej przez Pracownię kampanii medialnej, oceniającej naszą pracę i zapoczątkuje konstruktywny i prowadzony w cywilizowany sposób dialog mający na celu dobro Puszczy Białowieskiej”.

Dziękujemy za zaproszenie. Nie potrzebujemy jednak przewodnictwa leśników, by zobaczyć ich troskę o Puszcę. Kolejne tysiące gigantycznych świerków znikające z rezerwatów i ponadstuletnich drzewostanów Puszczy są nader wymownym widokiem, nie wymagającym „fachowego” komentarza przedstawicieli Lasów Państwowych. Obawiamy się, że nie będziemy w stanie zrozumieć uzasadnienia takiego traktowania najcenniejszego lasu w Europie.

Adam Bohdan, Katarzyna Kotiuk

Działania Podlaskiego Oddziału Pracowni mające na celu zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Puszczy Białowieskiej prowadzone są w ramach Projektu finansowanego ze środków Unii Europejskiej, Fundacji Fundusz Współpracy, przy wsparciu WWF Polska oraz Fundacji Dzika Polska. Za treść niniejszego artykułu odpowiada Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot,

poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają w żadnym razie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.